CUMARTESİ
19 KÂNUNUEVVEL 1931
6 ncı sene, No. 2104
NUSHASI 5 KURUSTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Amerika'da

Amerikanın 72 inci kongresi Waşington'da içtima etti. Amerika teşkilâtı esasiyesini bilenlerce malûm olduğu üzere, müttehit Amerikanın iki meclisi vardır: Meb'usan Meclisi ve Ayân Meclisi. Her iki meclisin de bir arada toplanışma kongre içtimaı derler. Ve hükûmet, malî siyasetini ancak, kongrenin karar ve tasvibile tedvir edebilir.

Kongrenin müzakeratı hakkında telgraf ajansları tarafından verilen haberler, Amerikada beynelmilel borçlar meselesi etrafında icra kuvvetile teşri kuvveti arasında mühim bir ihtilâfın tebarüz ettiğini bildirmetkedir ki, Bunun beynelmilel ehemmiyeti ve şümulü pek büyüktür.

İhtilâfın mahiyetini izah etmezden evvel, Amerikanın dahilî politikasile alâkadar bir nokta hakkında bir nebze malûmat vermek lâzımdır. Çünkü vaziyet ancak bu izahat karşısında tavazzuh edebilir. Kongre dokuz ay evvel yapılan intihabattan beri ilk defa olarak içtima etmektedir. Gerek dokuz ay evvel ve gerek ondan sonra tek tük münhal azalıklar için yapılan intihabatlarda hükûmetin istinat ettiği Cümhuriyet fırkası haylı zayıflamıştır. O derecedeki muhalif fırka olan Demokratlar Meb'usan Meclisinde ekseriyeti kazanmışlardır. Ayân meclisinde de Cümhuriyetçilerin ekseriyeti çok azalmıştır. Cümhuriyet fırkasının kendi arasında dahi hükûmetin her siyasetini tasvip etmeyenler bulunduğu nazarı itibara alınacak olursa, hükûmetin Mecliste ekalliyette kaldığı, herhalde iktidarda kalmak için ekseriyet temin edecek vaziyette bulunmadığı anlaşılır.. Amerikadan başka bir memlekette olsaydı, bu vaziyette istifa etmesi ve yahut İngilterede olduğu gibi çekilmek veya Meclisi dağıtarak yeni intihabat yapmak şıklarından birini tercih eylemesi lâzımdı. Fakat Amerika teşkilâtı esasiyesi ne hükûmetin istifa ederek çekilmesine müsaittir; ne de icra kuvvetine meclisi dağıtmak salâhiyeti veriyor. Işte geçen hafta 72 inci kongrenin toplanması üzerine böyle çıkmaza benzeyen bir vaziyet hâsıl olmuştur.

Evvelâ Reisicümhur kongreden geçen haziranda ilân edilen ve Hoover moratoryomu denilen projenin tasdikını istiyor. Bu proje Hoover tarafından ileri sürüldüğü zaman Meclis tatil olduğu için tasdik edilemeyiştı. Hoover meselenin müstaceliyetine binaen, her iki fırkanın erkânile anlaştıktan sonra Meclisin bu içtimamdaki tasdikına talikan ilân ve derhal de tatbik etmişti.

Saniyen Hoover, buhranın devamı dolayısile beynelmilel borçlar meselesini tetkik etmek ve muvakkat aranjmanlar yapmak için tedabir alınması lüzumunu ileri sürmüştür ki, binnetice moratoriumun bir veya diğer şekilde temdidi demektir.

Kongrenin, geçen yazın ilân edilerek tatbik edilmekte olan moratoriumu hâlâ bugüne kadar tasdik etmediğine nazaran, tekrar temdidini kolay kolay kabul etmeyeceği âşikârdır. Telgraf ajanslarının verdiklerı haberlere göre, Meclis tıpkı Versailles sulhünden döndüğü zaman Wilson'a karşı nasıl isyan etmişse, şimdi de Hoover'e karşı aynı isyan vaziyetindedir. Yalnız o zaman Cümhuriyet fırkası intihabatta ekseriyeti kazanmış ve muhalefete geçmiş iken, şimdi intihabatta vaziyeti takviye ederek hücum vaziyetine geçen Demokrat fırkasıdır. Wilson ile Hoover, biri Demokrat, diğeri de Cümhuriyet fırkalarının iktidara getirdiği bu iki Reisicümhur, aşağı yukarı aynı sebeplerle, aynı şerait altında, aynı siyasî tabiyenin hedefi oluyorlar.

Wilson'un âkıbeti malûmdur. Hoover'e gelince; ağlebi ihtimal, geçen yaz ilân ettiği moratorium tasdik edilecektir. Fakat Amerika kongresine bugün hâkim olan zihniyete bakılırsa, beynelmilel borçlar meselesinde Avrupaya karşı müsaadekâr davranılacağı şüphelidir. Meğer ki mukabilinde Avrupa, tahdidi teslihata razı olsun. Çünkü Amerikalılar Avrupaya borçlar meselesinde yapılan müsaadekârlığın, teslihatı tezyide yardımdan başka bir faidesi olmadığına kanidirler.

Amerikada öteden beri iki kuvvet mücadele halindedir Halk kütlesi ve Wall Street denilen yüksek maliyenin kuvveti. Şimdi çarpışan kuvvetler de bunlardır. Avrupanın işlerine müdahaleye taraftar olmayan bu kütlenin kanaatine göre, beynelmilel borçlar meselesinde müsamaha yapılmamalıdır. Diğer taraftan Wall Street, Avrupaya verdiği milyarlarca parayı kurtarmak için böyle bir müsamahayı zaruri telâkki ediyor.

İlk bakışta Amerikanın dahilî politika oyunu şeklinde nazara çarpan, fakat doğrudan doğruya beynelmilel borçlar ve kredi meselesile alâkadar olan bu mücadelenin neticesi, Avrupanın mukadderatı üzerine âmil olacak derecede ehemmiyetlidir.

Ahmet ŞÜKRÜ

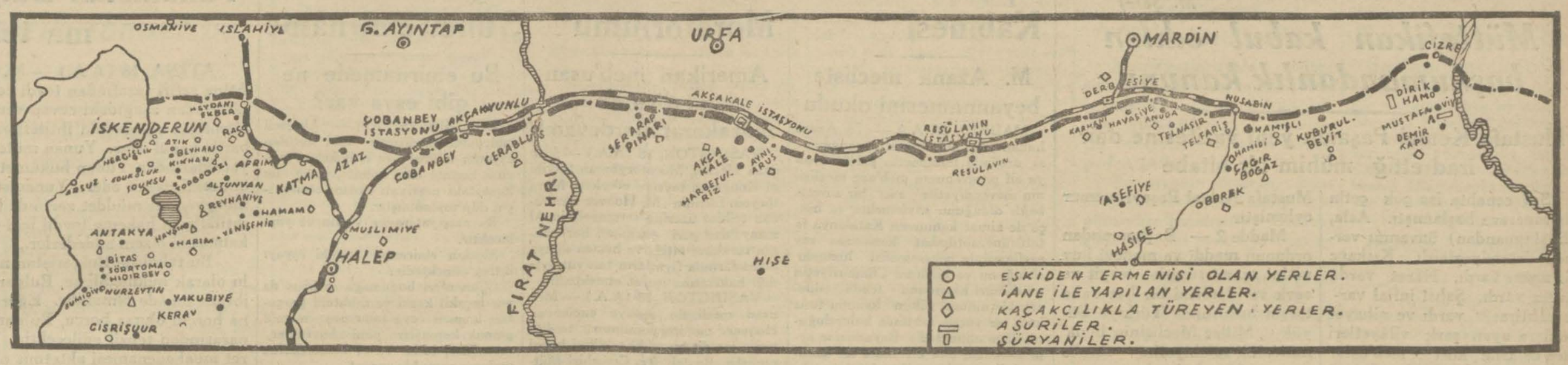

Hükûmetin almakta olduğu tedbirlerde bilhassa ehemmiyeti haiz olan cenup hududumuzdaki kaçakçı yurtlarını gösterir harita..

Son gün, havanın muhalefetine rağmen, pek parlak geçti

Dün doktorlar da Halk evinde toplanarak tercihan yerli mualece kullanmağa karar verdiler

Geçit resminden iki intıba ve doktorlar içtimaına riyaset eden Tevfik Salim Paşa

Millî Tasarruf ve İktısat haftası dün bitti. Bu münasebetle Halk evi binasında bir resmi kabul, şehirde de bir resmi geçit yapıldı.

Resmi kabul

Resmi kabul saat onda başlandı. Tam saat 10 da vali muavini Fazıl Bey Halk evi binasına geldi ve binanın kabul salonunda ahzi mevki etti. Biraz sonra resmi kabule iştirak edenler gelmeğe başladılar. Bu zevat Sanayi Birliği kâtibi umumîsi Nazmı Nuri Bey tarafından vali muavinine takdim edildiler ve tebrikâtta bulundular. Resmi kabul saat 12 ye kadar devam etti, bu esnada sanayiimizin inkişafına, yerli mallarımızın metanet ve nefasetine, gördüğü rağbete dair mübahaseler yapıldı. Vali muavini Fazlı Bey de Yerli mallar haftası hakkında gazetecilere şu beyanatta bulundu:

Fazlı Beyin beyanatı

Millî Tasarruf ve İktısat haftasının en kuvvetli hareketleri İstanbul mekteplerinde cereyan etmiştir. Mektep başlarında muallimleri ve müfettişleri olduğu halde millî mamulât ve masnuatımızı imal ve teşhir eden müesseseleri gezmek ve bunlardan canlı fikirler almak suretile tasarruf haftasında beklenen faide ve hizmetlerin en mühimmini ifa etmişlerdir. İdhalâtın tahdidi zamanına tesadüf eden bu tezahürat haftası zaten umumî arzuların çok beliğ ifadelerini yer yer göstermiştir. Buna da en bariz delil millî tasarruf ve iktısat haftasının geçen senekine nisbetle daha şayanı memnuniyet neticeler vermiş olmasıdır. Bugünkü merasimde havaların muhalefetine rağmen sanayi birliğinin himmetlerile tertip edilen kamyonlu seyyar sergiler herhalde memlekette sınaî bir varlık ifade etmişlerdir.

Kırk dördüncü ilk mektep talebeleri tarafından kendi ellerile yaptıkları ve yerli mallarının istihsal mevkilerini gösteren temsili harita bu yavruların temiz duygularını büyüklere çok temiz bir surette bildirmektedir. Tüccarlarımızın da yerli mallarından tertip ettikleri vitrinler

(Devamı 5 inci sahifede)

Havalar tekrar bozuldu dün de Istanbula kar yağdı

Balkanlarda kar fazladır. Bugün de karın devam etmesi muhtemeldir

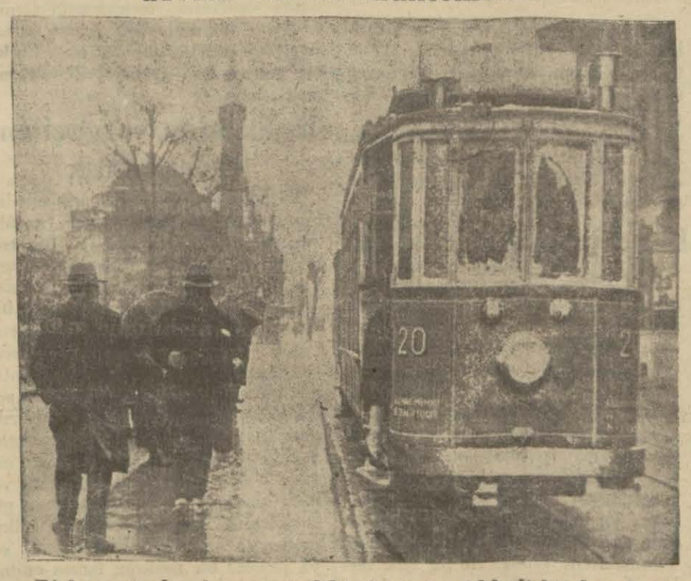

Birkaç günden beri mutedil giden havalar, yeniden bozuldu. Rüzgâr iki gündenberi kayrelden esmektedir.

Evvelki akşam serpinti halinde, sulu sepken yağan kar, gece yarısından sonra, şiddetini arttırmış, ve sabaha karşı tipi halini almıştır. Kar tipisi, dün öğleye kadar kadar devam etmiştir.

Dün, şehrimizin yüksek mahalleri, yarım santim kalınlığında bir kar tabakasile örtülmüştü. Bilhassa Şişli ve Çamlıca tepelerinde tipi olmuştur.

Alman haberlere göre, Trakya'nın her tarafına mebzul miktarda kar yağmakta, Bulgaristanda şiddetli bir kar fırtınası hüküm sürmektedir.

Kandilli rasathanesinden hava vaziyeti hakkında aldığımız malûmat şudur:

Dün hararet azamî zayit 1,5 asgarî (0). Dün sabah yediye kadar yağan karın irtifaı 1 santimetredir.

Bugün rüzgâr poyrazdan esecektir. Karın hafif surette bugün de devam etmesi muhtemeldir.

Karadenizde de fırtına var

Karadenizde batî karayel fırtınası başlamıştır. Maamafih bu fırtına vapurların seyrü seferine mani olmamaktadır.

Liman vesaiti Birleştiriliyor

İktısat vekâleti Belediyenin bu husustaki fikrini sordu

İktısat Vekâletinin İstanbul limanındaki bahrî nakil vasıtalarını tevhit etmek yolunda mühim bir tasavvuru vardır. Bu takdirde birleştirilecek olan şirketler Şirketi Hayriye, Seyrisefain, Liman ve Haliç şirketleridir. Seyrisefainin yalnız sevahili mütecavire kısmı tevhide dahil olacaktır. İktısat vekâleti bu tasavvurunu İstanbul belediyesine bildirmiş ve bu hususta fikir ve malûmatını istemiştir. Belediye lâzım gelen cevabı vermiştir. İktısat Vekâleti mezkûr şirket ve idarelerin malî vaziyeti faaliyeti hakkında tetkikat yapmak tadır. Alâkadarlar bu tevhide mavnacılar, salapuryacılar ve motörcülara cemiyetlerinin de dahil olması lâzım geleceğini ifade etmektedirler. Tatbikatta şimdiki masraflardan mühim bir surette tasarruf yapılabileceği temin edilmektedir. Bu teşekküller birleştiği takdirde "İstanbul deniz nakil vasıtaları şirketi„ namı altında bir umum müdürlü kihdas edilecektir.

Nuri Pş. dün de Gelmedi

Pazar günü trenle gelmesi muhtemel

Tayyare ile şehrimize muvasalatı beklenen Irak Başvekili Nuri Paşa dün de gelmemiştir. Maamafih havalar son günlerde bozuk gittiği için, Nuri Paşanın tayyare ile gelmekten vaz geçmiş olması da muhtemeldir. Bu takdirde Paşanın pazar günü şehrimize gelmesi beklenebilir.

Sabık Hidiv'in Krallığı

Fransız hariciye nezareti de tekzip ediyor

PARİS, 18 (A.A.) — Hariciye nezareti sabık hidiv Abbas Hilmi Paşanın Suriye kıral lığına namzetliğini koymasına Fransız hükûmetile Suriyedeki Fransız fevkalâde komiseri M. Pansot'un muvafakat ettiklerine ve Suriyede pek yakında kırallık esasına müstenit bir idare tesis edileceğine dair olan şayiaları kat'î surette tekzip etmiştir.

Havada müsademe

NEW BALTİMORE, "Nichigan„ 18 (A.A.) — Üç askerî tayyareci uçuş talimi sırasında vukua gelen bir müsademe neticesinde ölmüşlerdir.

Fransada intihabatın ıslahı

PARİS, 18 (A.A.) — Meb'usan meclisi, intihabatın ıslahı projesinin münakaşasına ait istisnaî celsenin çarşanba gününe talik edilmesine dair olarak hükûmetin vermiş olduğu takriri, 228 reye karşı 234 reyle reddetmiştir. Hükûmet itimat meselesini mevzuu bahsetmemiştir.

M. Macdonald Londrayı terketti

LONDRA, 18 (A.A.) — M. Mac Donald "Lossiemouth„ a gitmek üzere Londradan ayrılmışlardır. Başvekil, en geç olarak 12 - 1 - 1932 tarihinde Londraya avdet edeceğini söylemiştir.

Eczacılar müşterek bir birlik yaptılar

Üç cemiyet azası dün toplanarak nihayet birleşmeğe karar verdiler

Eczacıların dünkü içtimaı

Türk Farmakolog birliği, Türkiye eczacıları cemiyeti ve ecza tacirleri cemiyeti âzası hazır oldukları halde dün saat 14 te Halkevinde müşterek bir kongre aktedildi. Kongrede bazı ilmî münakaşalar cereyan etmiş ve neticede bir tek birlik altında toplanılmasına karar verilmiş ve bu birlik Türkiye eczacıları ve farmakolagları birliği namını almıştır.

Kongre muvakkat reisliğine Hüseyin Hüsnü Bey ve kitabette de Salâhattin ve Sırrı Enver Beyler intihap olunmuştur.

Kongre saat (19,5) da nihayet bulmuştur.

Neticede haysiyet divanına Ahmet Refik, kaymakam Salih, Hüseyin Hüsnü, Hasan Rauf, Mustafa Nevzat Beyler intihap edildiler.

Eczane sahipleri encümenine: Ziya Nuri, Haydar, Ali Kemal, Feyzi, Nizamettin Beyler seçildiler.

Lâburatuvar sahipleri encümenine: İsmet, Hulûsi, Niyazi, Münir Şahin, Cemal Beyler intihap olundular.

Ecza depoları encümenine: Necip, Ali Rıza, Memduh, Cemal, Âdil Beyler seçildiler.

Memurlar encümenine: Salâhattin, Muzaffer, Tevfik, Cemal, Yusuf Beyler, Muavin, mes'ul müdür ve serbest çalışanlar encümenine: Seniha hanım, Hamdi, Hasan, Halit, Afif Beyler intihap edildiler.

Mum Nazariyesi

Baş muallimin iddiasına göre ruhiyatçı M. Bine'in imiş!

İstanbul 37 inci ilk mektepteki talebe muayene usulleri hakkında mezkûr mektep başmuallimi Kemal Beyi bugün bizzat Maarif müdürü Haydar B. dinleyecek ve mesele hakkında da malûmat isteyecektir. Diğer taraftan başmuallim Kemal B. muayeneleri nasıl yaptığını bir gazeteye şöyle anlatıyor:

— Fransız ruhiyatçılarından Binein beden ve ruhi hâdise hakkındaki tezine istinaden talebe üzerinde tecrübeler yaparak velilerine gönderiyoruz.„

Maarif müdürlüğünün Başmuallim Kemal Beyden bu nazariyenin izahını istemesi muhtemeldir. Evvelki gün (anormal çocuklar) hakkında salâhiyettar bir zat tarafmdan verilen konferansta bulunmuştuk. Konferansçı normal bir mektepte bir ilk mektep hocasının talebe üzerinde tecrübe yapmak salâhiyetinde olmadığını kat'iyetle söyledi. Muallim talebe üzerinde yalnız dikkat ve alâkasını muhafaza edebilir. Fransız ruhiyatçısı Bine her halde ilk mektep hocalarına: "Çocukların ciğerlerini muayene ve hasta olup olmadıklarını tayin için bunlara mum söndürtünüz„ diye bir tavsiyede bulunmamıştır. Bundan başka baş muallim Kemal B. den, devlet memuru olduğundan gazeteye bu şekilde beyanat verip vermediği de istizah edilecektir.

Dün spor Cansız geçti

Havanın müsaadesizliği yüzünden spor hareketleri çok az oldu

Dün spor faaliyeti çok sönük geçti. Bir akşam evvelinden başlayan ve bütün gece yağan kar ve sabahki ayaz açık meydanlarda yapılabilecek olan sporların yapılmasına meydan vermedi. Netekim Kadıköyün-

(Devamı 2 inci sahifede)

Sabatay Zevi

Sabatay hapisanede İstanbul yahudi cemaatının murahhaslarını kabul ediyor.

(5 inci sahifemizdeki tefrikamıza ait resimlerden)

Siyasî Tefrika: 30

Birinci Millet Meclisi

Yazan: Edirne Meb'usu
M. Şeref

Müttefikan kabul edilen başkumandanlık kanunu

Mustafa Kemal Paşanın yeni vazifesine dair irad ettiği mühim bir hitabe

Sağ cenahta ise çok çetin bir muaraza başlamıştı. Asla, (Başkumandan) ünvanını vermek istemiyorlardı. Kıskanç bir nazar vardı. Haset vardı. Garez vardı. Şahsî infial vardı. İhtiras vardı ve nihayet bunlara uyan şark vilâyetleri meb'uslarile kürt meb'uslar gürültü yapıyorlardı. Askerî dahiliye nizamnamesinde Başkumandanlık namile bir şey olmadığını söyliyecek kadar gaflet ve aciz gösterenler vardı.

İşin içinde saltanatçılar, hilâfetçiler de vardı. Başkumandan ancak bir hükümdar olurdu ve onun yerine, vekâlet le bir askerî paşa Başkumandanlık vazifesini görürdü.

Halbuki bugün o mevki yoktu. Artık Rasih Bey (Antalya) nın dediği (Nasrettin) in burada adı yoktu. Olamazdı. Şimdi Türk milleti vardı ve onun mukadderatı görüşülüyordu.

Başkumandana tam salâhiyet vermek lâzımdı. Bu şüphesizdi. Fevkalâde günler yaşayan bir milletin fevkalâde çocuğuna vazife verirken onun elini ayağını bağlamakta mana yoktu.

Burası sağ cenahın sinirine dokunuyordu.

Salâhattin Bey (Mersin) Hakkı Hâmi (Sinop) Hüseyin Avni (Erzurum) Kürt meb'uslar bu işe su katmağa çabalıyorlardı. Müzakere gece sabahlara kadar sürünüyordu. Bulunan formüller mutlaka didikleniyordu. Halbuki; kahir ekseriyet hazırlanan kanunu tamamile kabul ediyordu. Büyük Şef burada çok haklı idi. İstiğna? etmiyordu. Nazlanmıyordu. Lâkin, ilerisini görüyordu. İstediği salâhiyet aldığı vazifenin ayrılmıyan icap ve lâzımı idi.

Kararın ittifakla çıkması matlup idi. Mesele hayatın ta biî cereyanına ait bir kanun de ğildi. Fevkalâde günlere mahsus bir işti. Bu sebeple isteniyordu.

Refik Şevket Bey (Saruhan) bunun lüzumunu çok kes kin mantıkile izah etti:

Faik Bey (Edirne) bu kanunun lüzumunu, hayatî meselemizin ortada oluşunu söyledi.

Müfit Efendi (Kırşehir) bu kanunla çok muvaffak olacağımızı ve Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin bu vazifeyi deruhte buyurmaları duyulduğu dakika memleketin bütün müslüman evlâdı cepheye koşacaktır dedi.

Kanun bin bir şekle sokuluyordu.

Günler ve geceler çok gürültüler yapıldıktan sonra kanunun şu şekli teklif edildi:

Türkiye B. M. M. riyaseti celilesine

Atideki teklifi kanunînin müstacelen müzakeresini ve tayini esami ile reye vaz'ını teklif eyleriz.

Trabzon Hamdi, Yozgat Ahmet, Ankara Hilmi, Ankara Şemsettin, Sinop Doktor Rıza, Diyarıbekir Hacı Şükrü, Biga Hamdi, Bursa Muhittin Baha.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine Başkumandanlık tevcihi hakkında kanun:

Madde 1 — Millet ve memleketin mukadderatına bilfiil vazıülyet yegâne kuvveti âliye olan ve âzasından her birinin kanunu esasî ve teşkilâtı esasiye kanunile hukuk ve masuniyeti teşriiyesi tabiatile mahfuz ve şahsiyeti maneviyesi başkumandanlığı haiz bulunan Türkiye Büyük Meclisi kuyudu atiye ile başkumandanlık vazifei filîyesine kendi reisi Mustafa Kemal Paşayı memur eylemiştir.

Madde 2 — Başkumandan ordunun maddî ve manevî kuvvetini azamî suretle tezyit ve sevk ve idaresini bir kat daha tarsin hususunda Türkiye Büyük Millet Meclisinin buna müteallik salâhiyetini meclis namına filen istimale mezundur.

Şeref Bey (Edirne) Vatanın istihlâsı ve milletin istiklâlini istihdaf eden bu kanunun bilâ münakaşa kabulünü arkadaşlardan rica ederim (Alkışlar).

Kanun bilâ münakaşa hararetli ve sürekli alkışlarla kabul edilmiştir.

Mustafa Kemal Paşa (Ankara) — (Umum meclisin alkışları arasında kürsüye geldiler): — Muhterem arkadaşlar meclisi âlinin şahsiyeti manevi yesinde mütecellî ve mündemiç olan başkumandanlık vazifesini filen ifa etmek üzere bendenizi memur etmiş olduğunuzdan dolayı arzı teşekkür ederim (Allah muvaffakıyet versin ve şiddetli alkışlar) Bu tevcih hey'eti celilenizin hakkımdaki itimat ve emniyetinin bariz bir delili olduğundan dolayı benim için pek kıymetli bir taltiftir ve bu mükâfatın hayatımın en kıymetli mükâfatı olacağını arzeylerim. Binaenaleyh bu tevcihe kesbi liyakat etmek için bütün mevcudiyetimi âmaliniz dairesinde sarfetmekten bir dakika içtinap etmiyeceğimi ve bunda tereddüt etmiyeceğimi telâkkî ve kabul buyurmanızı rica ederim. Milletimizi esir etmek isteyen düşmanları behemehal mağlûp edeceğimize dair olan emniyet ve itimadım bir dakika olsun sarsılmamıştır. (Şiddetli alkışlar) Bu dakikada bu itminanı tammı hey'eti celilenize karşı, bütün millete karşı ve bütün âleme karşı ilân ederim. İtminanımın filiyata münkalip olması için yegâne arzı ihtiyaç ve iftikar ettiği bir şeyi varsa o da hey'eti celilenizin beni siyanet etmesi ve milletimizin bana daima muavenet etmesidir. Gerek hey'eti celilenizden ve gerek büyük ve şefkatli milletimden daima büyük bir şefkat ve siyanete mazhar olacağıma dair olan emniyetim büyüktür. Binaenaleyh hey'eti celilenizden aldığım feyz ile bu dakikadan itibaren başkumandanlık vazifei filiyesine başlıyorum. (Şiddetli alkışlar) (Allah zafer versin).

Şeref B. (Edirne) — Artık milletin istikbal tarihini yazan ey Büyük Millet M.! Bugün verdiğiniz karar ile tarihimize, ırkımıza lâyık bir millet olduğumuzu isbat ettiniz.

Türk milletinin tarihinde öyle çetin günler vardır ki bugün onlara nisbetle hiçtir. Çünkü milli dehayı işin başına geçmiş gören millet onu hiçe indirmiştir.

Sen ey büyük milletin Büyük Reisi Mustafa Kemal Paşa! milletin senin eline verdiği bu şerefli al bayrağı zafer rüzgârları ortasında dalgalandırarak ileri götüreceksin ve İzmirde, Edirnede, Balıkesirde, Bursada seni bekliyen gözü yaşlı nineleri, meyus kızları, gelinleri sen kurtaracaksın.

Tarih senin önünde eğilecek ve sen şerefli alnınla, milletin takdir halelerile süslenmiş alnımla yükseleceksin. Yürü, hak seninledir!

Derhal işin rengi değişmişti. O gün rüfekanın bir çoğu vazife almış, arka hizmetlere koşmuş, bir kısmı da cepheye gitmişti. Maliye vekili Hasan Bey (Trabzon) isabetli tedbirler alıyor, harbe lâzım gelen paranın tedarikine canla başla savaşıyordu. Başkumandanlık onbir millî tekâlif emirnamesi neşretmişti.

Bunları tatbik etmek, güzel ve yolunda tatbik etmek sayesinde ordunun bir çok ihtiyaçları temin edilecekti. İş başa düşmüş millet ayaklanmıştı. İş bu millî heyecanı duymakta idi.

Ankara çok seyrekleşmiş idi. Ankaradan Yahşıhan, Keskin, Kırşehir, Kayseri, Mucur, Sungurlu yolları kafilerle dolu idi.

Yahşıhan mahşerden bir nümune gösteriyordu. Mini mini dekovil istasyonunun yanındaki ufak tefek binalar askerî depoları olmuştu. Köprünün ötesindeki bağ etraflarına çadırlar korulmuştu. Keskin yoluna doğru, Kızılırmak kenarından başlayan meydanlara, bahcelerin hendeklerine kadar tuhaf, garip şekiller göze çarpıyordu.

(Devamı var)

HARİCÎ HABERLER

Ispanyol Kabinesi

M. Azana mecliste beyannamesini okudu

MADRID, 18. A.A.— M. Azana kunan yeni hükûmetin beyannamesi, ezcümle hükûmetin parlâmentoya ait programının meb'usu meclisinin mevcudiyetile sıkı bir surette bağlı olduğunu söylemekte ve bütçe ile ziraat kanununa Katalonya is tatüsüne, intihabat kanununa rey verilmesinin behemmehal lüzumlu olduğunu ve bilâhere Cümhuriyetin müdafaası kanununa tebdil edilecek bir umumî sükûn kanunu tesis kat'i bir vucup tahtında bulunduğunu ilâve etmektedir. Beyanname ayni zamanda dinî birliklere ait kanuna âcilen emir verilmesini istemekte ve ekseriyet gruplarından hükûmeti takviye ve müzaheret talep eylemektedir. Bu beyannameden sonra muhtelif fırkalar mümessilleri M. Azanaya cevap vermişlerdir.

MADRİT, 18. A.A.— Kortesler meclisi yeni kabinenin beyannamesini 4 muhalif reye karşı 294 rey ile tasvip etmişlerdir. Diğer meb'uslar, rey vermekten istinkâf eylemişdir.

İngiliz işsizlerinin yeni bir nümayişi

LONDRA, 18. A.A.— Dün akşam Londra borsası önünde nümayiş yapmakta olan 2000 kadar İngiliz işsizi, polisle müsademe etmişlerdir.,

Polisler ellerindeki sopalarla nümayişçilere hücuma mecbur kalmış ve bunları dağıtmıştır. Her iki taraftan birkaç yaralı sayılmıştır.

Müşevviklerin başlıcalarından ikisi tevkif edilmiştir.

M. Laval'in bir nutku

PARİS, 18. A.A.— Tüccarlar federasyonu önünde nutuk irat eden başvekil M. Laval, yalnız ithalâtın kontenjanlara tabi tutulması sisteminin, ecnebi eşyasının Fransız piyasalarına olan hücumunu menetmeğe ve bu suretle işsizlik tehdidini gidermeğe yeğâne müsait çare olduğunu söylemiştir.

Mümaileyh, haricin protestolarını celbeden tedbirlerin fevkalâde lüzumlu ve müstesna tedbirler olduğunu söylemiştir.

Nutkuna devam eden başvekil, bu tedbirlerin şimdiden mes'ut neticelerini göstermekte olduğunu söylemiş ve ecnebî ithalâtının geçen Eylûl ayına nisbetle Teşrinievvelde 217 milyon frank tenezzül ettiğini, halbuki bu müdet zarfında harice yapılan ihracatın 100 milyondan fazla tezayüt eylediğini beyan ile muvazenei ticariyenin Eylûl ayına nisbetle Teşrinievvelde yüzde 35, Temmuz ayına nisbetle yüzde elli ve Hazirana nisbetle yüzde 57 derecesinde salâh kesbettiğini ifade etmiştir.

M. Laval, sözlerine şu suretle hitam vermiştir:

" İşte, emniyet ve ümidi tevlit edecek yeni unsurlar, Fransanın ümitsizliğe kapılmasına mahal voktur."

Jack Diamond öldürüldü

TROY (NEV - YORK civarında) 18 (A.A.) — Bir kamyon şoförünü işkence etmek ve kaçırmak cürmile müttehim olan meşhur kaçakçı Gack Diamand beraet eylemiştir. Merkum hırsızlar ve kaçakçılar âlemindeki uzun meslek seneleri zarfında şimdiye kadar yirmi beş defa tevkif ve iki defa da mahkûm edilmiştir.

ALBONY (Nevyork hükûmeti dahilinde) 18 (A.A.) — Jack Diamond beraat kararını alarak tahliye edildikten bir kaç saat sonra odasına zorla giren iki şahıs tarafından rovelverle başından yaralanmak suretile öldürülmüştür. Bu taarruz Jack Diamond'un hayatına yapılan suikastların dördüncüsünü teşkil etmektedir.

M. Hoover Moratoriumu

Amerikan meb'usan meclisinde müzakerat berdevam!

VAŞINGTON, 18 (A.A.) — Meb usan Meclisi, Moratoryomun tasvibini Kongreye tavsiye ederken, Moratoryom fikrinin M. Hoover tarafından telkini üzerine sermayelerin Almanya'dan geri çekilmesi hareketinin tevakkuf ettiği ve hemen dünya piyasalarında fiyatların tezayüt eylediği hakikatına işaret etmektedir.

VAŞINGTON, 18 (A.A.) — Meb usan meclisnin maliye encümeni, Hoover moratoryomunun tasdiki projesine ait bir tadil teklifini kabul etmiştir. Bu teklifte, Cemahiri Müttehideye borçlu olanların borçlarının her ne suretle olursa olsun tenzil veya iptaline ait olarak kongre tarafından takip edilen her türlü siyaset te aleyhtar bulunduğu ve bu kararın Hoover moratoryomunun tasdikı ma nasına gelmeyeceği gibi aksi bir siyaset gibi de tefsir edilmeyeceğini ve şimdi tatbik edilen siyasetin her hangi bir zamanda tadilinin müsait telâkki edileceğine işaret eylemeyeceği beyan olunmaktadır.

Maliye encümeninde

VAŞINGTON, 18 (A.A.) — Meb usan meclisinin maliye encümeni sabah celsesinde iki saat devam eden müzakerelerden sonra, Hoover moratoryomu hakkında hiç bir karar vere mediğinden öğleden sonra tekrar toplanacaktır. Encümen reisi, münakaşanın yarın Meb'usan Meclisince devam edilmesi hakkında mezkûr meclise bir rapor verilmek hususundaki ümidini muhafaza eylemektedir.

VAŞINGTON, 18 (A.A.)— Borçların mikdarı aleyhinde yapılmış olan hücuma yarın Ayân Meclisi maliye encümenince tekrar devam edilecektir.

VAŞINGTON, 18 (A.A.) — Meb usan Meclisi maliye encümeni huzuruna çıkan Morganon Company müessesesinin mümessili işbu müessesenin, Cemahiri Müttehidenin, Büyük Britanyanın, Fransa ve İtalyanın mali ajanları olduğunu tasdik eylemiş ve 15 kânunuevvel tarihinde tediyesi icap eden alelhesap mebaliğin tesviyesinde ısrar edilmiş olsaydı kredilerinin müsaade etmesi itibarile mevzuu bahis hükûmetlerin bunları kolayca vermemek vaziyetinde kalacaklarını beyan etmiştir.

Komisyonun ekseriyeti bu tahkikatı meseleye yabancı telâkki eylemiştir. Komisyonun, Moratoryomun tastiki lehinde bir karar vermeden evvel, borçların iptal veya tenzilinin kongrenin siyasetine muhafil olduğunu beyan ve komisyonun hiç bir an için tebdilini düşünmemiş bulunduğunu ilâve eden takriri kabul ve tasvip eylemiştir.

VAŞİNTON, 18 (A.A.) — Bazı mühim kanunların ve bu arada Hoover moratoryomunun kongrece tasdikı kolaylaştırmayı pek ziyade arzu eden M. Hoover Meb'usan Meclisindeki liderlerden bir çoğunu bu maksatla bir sabah kahvealtısına davet etmiş ve kendilerile bir samimiyet havası içinde görüşmüştür.

Şimendiferlerin maruz kaldığı rekabet

LONDRA 16— Şimendifer şirketlerinin deniz ve hava nakliye şirketleri yüzünden uğradıkları büyük zararları kısmen telâfi edebilmeleri için yolcu ve bazı nevi eşya hakkında şimendiferlerde tatbik edilmekte olan tarifenin tenziline "şimendifer nakliye ücretleri komisyonu" tarafından izin verilmiştir.

Londrada bir park daha

LONDRA, 16 — Berkley meydanında kâin bulunan Londranın en eski ve muhteşem hususî sarayların olan Londsdowne House'in muazzam parkı halka açılacak ve saray satılıncaya veya kiraya verilinceye kadar açık bulundurulacaktır. Yolları tamire mühtaç olan parkın içinde bir kaç asır müddetle ancak en yüksek asılzadelerin yaldızları, arabaları geçmiştir. Sarayda verilen ziyafetler ve balolar âdeta Kral sarayındaki eğlenceler kadar parlak olurdu. Landsdowne House de bir çok tarihî aşk maceraları cereyan etmiş ve bazan da İngilterenin mukadderatına taallûk eden mühim kararlar itti haz edilmiştir. Bugün adi bir araba için altı Uence sarfedilecek vaziyette bulunan herkes parkı baştan başa gezebilecektir.

Hindistanda bir ekspresе suikast

KALKÜTA, 18 (A.A.) —Kalkütanın yüz kırk kilometre mesafesindeki Dohrandun'a gitmekte olan Ekspres katarını yoldan çıkarmak için yapılan sui kast teşebbüsü, demiryolu işaretlerinin tellerini tamir etmekte bulunan bir amelenin yoldaki tahariyatı görmesinden mütevellit sür'ati intikali sayesinde mucize kârane bir surette akim kalmıştır. Amele Ekspresin geçmesinden ancak bir kaç dakika evvel koşup işaretleri değiştirmiş ve feci kazanın vukuunun önüne geçmiştir.

Ingilterede 3 üncü emirname

Bu emirnamede ne gibi eşya var?

LONDRA, 18. A.A.— Üçüncü emirname ile rüsuma tabi tutulan eşyanın tabirat ve istilâhatını tanzime memur olan komite, yarın bu hususta neşriyatı itmam etmek için dün toplanmıştır.

Bu neşriyat radyo vasıtasile yapılacaktır.

Mezkûr emirname âtideki eşyayı ihtiva etmektedir:

"Çimenleri budamağa mahsus da var biçaklı keski ve muhtelif parçaları kısmen veya tamamen mamûl pamuk kumaşlar yani bayraklar, mendiller, sallar ve ev hizmetlerine mahsus pamuklu mevat.

Nebatı elyaftan mamûl ve kuturları bir çeyrek parmaktan az olan ipler, halatlar ve ip mamûlât. Kadın, erkek, çocuk için çamaşır ve mel busat ile bunlara müteallik eşyalara şamil bulunmatkadır. Aynı emirname, bazı kimyevî müstahzerat ile, su geçmez kumaşları ve av mühimmatına da şamil bulunmaktadır.

İngiliz notası ve Fransız gazeteleri

PARIS, 18 (A.A.)— Umumî muhteviyatı Fransız gazeteleri tarafından iktibas ve neşredilen borççlar ve tamirata müteallik İngiliz notası burada müsait bir tesir hâsıl etmiştir.

Bu gazeteler bilhassa, notada kullanılan dostane lisana işaret etmekte ve İngiltere hükûmetinin kendi noktai nazarını ifadede kullandığı ihtiyatı göstererek hiç şüphesiz hükûmet konferansının akdinden evvel aris veya Londrada yapılacak müzakereler için lüzumlu kapıları açık bırakmış olduğunu yazmaktadırlar

Her iki hükûmetin iki memleket menfaatlerine en fazla hizmet edecek noktai nazarı tanzim ve hattâ bir ibine yaklaştıracaklarına kat'i nazarile bakılmaktadır.

Çin Ordusu

Muhtelif sınıflarda 100,000 kişi imiş!

LONDRA, 18. A.A.— Japonlar'ın 28 Teşrinisani tarihinde kuvvetlerini Lioo nehrinin şarkına çekmelerinden beri Çinliler daha faal bir hal almışlardır. Her bir sınıftan mürekkep Çin kuvvetlerinin mikdarı yüz bin kişi kadar tahmin edilmektedir.

VASHİNGTON, 18. A.A.— Ayan meclisi, Mançuri ihtilâfının açılmasına dair hükûmetler arasında cereyan eden muhaberatın M. Stimson tarafından meclise gösterilmesini talep eden bir takriri kabul eylemiştir.

NANKİN, 18. A.A.— talebelerin çıkardıkları hâdiselerle meydana gelen karışıklıklara nihayet vermek üzere bugünden itibaren ciddi tedbirler ittihazını kararlaştırmıştır. Bu kararın diplomasi mahafilin nazarı dikkatin icelbeylemesi üzerine verildiği zannediliyor.

Faşist fırkasında yeni bir istifa

ROMA, 18 (A.A.) — İtalya Başvekâleti nezdinde matbuat bürosu olan M. Lando Ferreti'nin pek yakında vazifesini terkedeceği temin ediliyor. Mumaileyhin yerine kendisi gibi faşist bir meb'us olan başka bir gazetecinin getirileceği söylenmektedir.

İnşasından vazgeçilen transatlantik

LONDRA, 16 — Cunard seyrisefain şirketi hesabına Clyde tezgâhlarında yapılmakta olan 73 bin ton luk transatlantikin iktisadî buhrandan dolayı inşaatı tatil edilmesinden dolayı üç bin amele açıkta kalmıştı. Dün amele namına bir murahhas heyet Ticaret Nezareti erkânile yaptığı mülâkat neticesinde inşaatın durdurulmasına sebep olan malî zorluklar ortadan kaldırılır kaldırılmaz inşa ameliyatına tekrar başlanacağı ve zamana kadar işsizlere mu avenet edileceğine dair kuvvetli vaitler almıştır. Haber alındığına göre Ticaret Nazırı Runciman hükûmetin ya şirkete kefil olmasını veya şirkete bir istikraz temin edilmesini kabineye teklif edecektir.

Belçikada asker kaçakları

BRÜKSEL 16 — İnsan öldürmekten duydukları vicdanî azaptan dolayı askerî vazifelerini yapmaktan imtina eden Belçikalıların günden güne çoğalması Almanya ile bir harp vukuunda Belçikanın tekrar istilâya maruz kalacağı korkusu ile titreyen ve umumî surette askerliğe taraftar olan Belçikalılarını büyük hecan ve endişeye düşürmektedir. Yalnız geçen hafta içinde bu tarzda üç itaatsizlik vak'ası kaydolunmuştur. Belçika askerî kanunu mülâyim olduğu için bu cürmü işleyenlerin cezası ancak birkaç ay hapisten ibaret kalıyor. Bu yolda düşünenlerin askerî hizmetten affedilmelerine dair Meb'usan Meclisine tevdi edilen bir teklif gürültülü ve heyecanlı bir müzakereden sonra reddedilmiştir.

SON DAKİKA

Yunanistan Bulgarlara bir uzlaşma teklif etti

ATİNA, 18 (A.A.) — M. Muşanof'un dün Bulgarista'nın Atina sefiri tarafından tevdi edilen teklifine Yunan hükûmeti tarafından aşağıdaki cevap verilmiştir. "Yunan hükûmeti iki memleket arasındaki ihtilâfların toptan halledilmesini esas itibarile kabul eder. Yunan mütehassısları Atina'dan uzaklaşmıyacaklarından Yunan hükûmeti müzakeratın Atina'da cereyan etmesini teklif eder. Yunanistan tekmil meseleler hakkında muayyen bir müddet zarfında bir itilâf elde edilmediği takdirde ihtilâfların hakeme tevdii için iki hükûmetin şimdiden mutabık kalmasını elzem addederler.,,

Bu takdirde Bulgaristan nihayet Yunanistan'a karşı borçlu olarak hükmedilirse, Bulgaristan tediyatını tekmil teslihatı ibraza amâde olmalıdır. Eğer bilâkis Yunanistan Bulgaristana borçlu olursa borcu, Bulgaristan'dan alacağı olan tamirat parasından tenzil edilecektir. Yunan hükûmeti kendisile ticaret muahedenamesi aktetmiş olan memleketlere tatbik edilen gümrük tarifesinin Bulgaristan eşyasına tatbik edilmemesi hakkındaki talebi kabul edilmemekle müteessiftir. Zira Bulgaristan hakkında yapılacak bir istisna alâkadar diğer devletlerin haklı itirazatını davet edecektir.

Burada Yunan Bulgar ticaret muahedenamesinin pek yakında imza edileceği ümit edilmektedir.

Tahranda eski bir musevi meb'us idam edildi

TAHRAN, 18 (A.A.) — Gazeteler, devlete karşı süikast cürmünden dolayı askerî mahkeme tarafından mahkûm edilen sabık musevi meb'us Hayim'in idam edildiğini yazıyorlar.

Borçlar ve tamirat hakkındaki İngiliz muhtırası

LONDRA, 18 (A.A.) — Borçlar ve tamirat hakkındaki İngiliz muhtırası gayet nazikâne bir surette tanzim edilmiştir. Muhtırada borçlar meselesinin Bal'e komitesinin kapanmasından sonra derin bir surette tetkiki teklif edilmekte olan tekmil müzakerata açık kapı bırakılmaktadır.

Dünkü spor Cansız geçti

(Başı 1 inci sahifede)

de Fenerbahçe stadında Muhtelit antrenmanı cemî olarak yapılamadı ve oyuncular kendi kendilerine çalıştılar. Stadyumdaki faaliyet ise saha karla kapalı olduğu için durdu ve maçlar haftaya tehir edildi. Yalnız günün yapılabilen spor hareketleri kapalı yerlerde olanlardı. Ezcümle bir müddetten beridir oynanan Y. M. C. A. voleybol turnuvası devam etmiş ve şu neticeler elde edilmiştir:

Alev — Dragan, küçük alev Galip, Şişli Terakki kırlangıç küçükler hükmen galip,

Arieard — Cahit küçükler Arieard galip, Dragon İtalyanlar orta Dragon galip, Pera — Rum büyükler Pera hükmen galip, Kurtuluş — Y. M. C. A. orta. Kurtluş hükmen galip, İzci - İstiklâl Büyükler İzci hükmen galip,

İkinci hâdise de Beyoğlu C. H. F. binasında yapılan güreş müsabakalarıdır Onların neticesi de şudur:

Durmuş (Bahriye) gelmediğinden, Celâl (Beşiktaş) galip. Ahmet (Vefa - Kumkapı) gelmediğinden, Nahit (Beşiktaş) galip. Vefik (Vefa - Kumkapı) Kemal (Vefa - Kumkapıya) galip. Muzaffer (Harbiye) Hüseyin (Vefa - Kumkapıya galip. Rıza Ali (Vefa - Kumkapı) Nurullah (Vefa - Kumkapı) ya hükmen galip. Bahaeddin (Vefa - Kumkapı) Celâl (Harbiye) ye galip. Veli (Vefa - Kumkapı) Tarık (Kuleli) ye galip. A. Ali (Vefa - Kumkapı) gelmediğinden Nazik (Beşiktaş) hükmen galip. Durmuş (Bahriye) gelmediğinden Süreyya (Kuleli) hükmen galip. Celâl (Beşiktaş) Halit (Beşiktaş) a galip. Aleko (Vefa - Kumkapı) İsmail (Vefa - Kumkapı) ya galip. Celâl (Vefa - Kumkapı) Nuri (Kuleli) ye galip. Hadi (Vefa - Kumkap) Mithat (Harbiye) ye galip. Remzi (B. J. K.) Muzaffer (Kuleli) ye sayı hesabile galip. Abdullah (Vefa - Kumkapı) gelmediğinden Hikmet (Anadolu) hükmen galip. Kâmil (Vefa - Kumkapı) Necip (Harbiye) ye sayı hesabile galip. Ali Osman (Vefa - K. kapı) gelmediğinden Talip (Anadolu) hükmen galip. Ali Osman (Vefa Kumkapı) Yaşar (Vefa - Kumkapı) sayı hesabile galip. Kenan (Vefa - Kumkapı) gelmediğinden Kemal (Vefa - Kumkapı) hükmen galip. Vefik (Vefa - Kumkapı) Bedri (Vefa - Kumkapı) sayı hesabile galip. Ragıp (Anadolu) Faruk (Beşiktaş) a galip. Saim (Vefa-Kumkapı) Alâeddin (Vefa - Kumkapı) ya galip. Adnan (Bahriye) Arif (Harbiye) ye galip. Osman (Vefa - Kumkapı) Hayri (Vefa - Kumkapı) ya galip.

Voleybol birineilikleri

İSTANBUL, 18 (A.A.) — Voleybol heyetinden tebliğ edilmiştir.: 1931 - 1932 Voleybol mıntaka birinciliklerinin Galatasaray kulübü lokalında icrası takarrür etmiştir. Mezkûr birincilik müsabakalarına bu sene iştirak edecek kulüplerin 22 kânunuevvel 1931 salı günü saat 17 de vukubulacak heyetimiz içtimaına fikstür tanzimi için salâhiyettar murahhaslarını göndermeleri tebliğ olunur.

Anadolu Ajansının bir tekzibi

İZMİR, 18 (A.A.) — Son Posta gazetesi üç gün evvelki nüshasında İktısat ve tasarruf cemiyeti İzmir şubesinin ihtilâf dolayısile 7500 lira sarfettiği yazmıştı. Bu neşriyat tamamile hilâfı hakikat olup merkezin son derece iktısat ve tasarrufa riayet ettiğini ve efkârı umumiyeyi mugalteye düşürdüğü için gazete ile muhabiri hakkında müddeiumumiliğe müracaat edileceği iktısat ve tasarruf cemiyeti İzmir merkez heyetinin müracaatına atfen vilâyet makamından bildirilmekle bu haber tekzip olunur.

M. Mussolini'ye hediye edilen nişan

ROMA, 18 (A.A.) — Bir haftadenberi İtalyada bulunmakta olan Leh Lejyonerleri M. Musolini'ye Mareşal Pilsudski tarafından hediye edilen Lejiyonerler salibi" ni Başvekile tevdi etmiştir. Mareşal Pilsudski'nin ihdas ettiği bu nişan ilk defa olarak bir ecnebî devlet adamına verilmektedir. Bu salip Lejyonerlerin reisi miralay Prazmorwisky tarafından M. Musolini'ye teslim edilmiştir. Bu münasebetle yapılan merasimde Leh sefiri de hazır bulunmuştur.

Ticaret itilâfları feshediliyor

OTTAVA, 18 (A.A.) — Kanada Başvekili M. Bennett Fransa ile Kanada arasında münakit 1922 tarihli ticaret itilâfının feshedildiğini bildirmiştir.

M. Bennett hükûmetin yeni bir muahede akti için müzakereye girişmeğe hazır olduğunu da beyanatına ilâve eylemiştir.

Ingiltere-Avustralya hava postası

LONDRA, 16 — Avusturalyadan gelen tayyareci Kingsfot Smith bu sabah saat onu 35 geçe Croydon meydanında salimen yere inmiştir. Kendisi İngiltere ve Avustralya arasındaki 21 bin kilometrelik mesafeyi 13 günde katetmiştir. Eğer garbi Avrupada tesadüf ettiği şiddetli fırtına sebebile iki gün Fransada kalmağa mecbur olmasaydı seyahati 11 günde ikmal edecekti. Tayyareci kendisini bekleyen büyük bir kalabalık tarafından hararetle alkışlanmıştır. Uçuş masrafı iki bin İngiliz lirasına baliğ olmuştur. Smith şimdilik her on beş günde bir işleyen İngiltere - Avustralya postasını temin etmek niyetindedir.

Tarihî Tefrika : 5

Sabatay Zevi!

Nakleden : R.N.

Sabatay; işi artık ibadet ve kehanet yoluna vurmuştu..

Onun etrafındaki cemaat ilk tevcih olarak Sabatay'a "Haham,, rütbesini verdiler

Genç Sabatay'in bu kabil ümit ve iddiaları gizli değildi. Düşündüklerini anlatmıyor de ğildi. Etrafındakiler kendisini dinliyorlardı. Muhitinde bu yeni yetişen gence müsamaha kârlık gösteriliyordu.

Esasen Sabatay'in her taraftan bu müsamahakârlığı ve fazla olarak hürmet ve alâkayı görmesi pek tabiî idi. Çünkü pek çabuk öğrenen ve öğrendiğini unutmıyan bu- ço cuk daha on beş yaşında iken Yahudiliğin dinî edebiyatını öğrenmişti.

Az hayret edilecek şeylerden değildir. Çünkü Sabatay'ın o yaşta iken bildiklerini elde etmek için başkaları bütün ömürlerini dolduran seneleri sarfediyordu. Fakat kendisinin bundan sonraki muvaffakıyeti için takip edeceği yol keza tevil ve tefsir yolları, yani kendisinden evvel gelenlerin gittikleri yol olacaktı. Dinî sahada kazanacağı mevkii ancak bu yola gitmekle elde edebilecekti.

Halbuki bu yol genç Sabatay'ın mizaç ve fikrine uygun gelmiyordu.. Çünkü bulunması elzem olan kalbî huzur ve tevekkül onda yoktu. Bundan anlaşılabilir ki Sabatay her şeyi çabuk öğrendiği gibi her şeyi çabuk yapmak isteyen takımın dandı. Öğrendiğinden daha fazlasını öğrenmek istediği gibi yeni bir takım tecrübelerle bir an evvel karşılaşmak istiyordu. Sanki içinden gelen bir kuvvet onu ileri sürüyor , bizzat Sabatay'ın bile görüp ne olduğunu bilmediği bir gayeye doğru onu sürüklüyordu. Sabatay için artık geri dönmek, kendisinden evvel gelip geçenlerin takip ettiği yoldan yürümek imkânsız görünüyordu. Artık tahsil ve malûmat toplamak sahasından çıkarak kendisine başka bir saha bulmak için uğraşıyordu.

Bu fikrinin değil, doğrudan doğruya kalbinin bir ihtiyacı idi. Belki de yalnız kalbinin değil de fikri ile kalbi arasında, ruhu ile sevki tabiîsi arasın da bulunan mevcudiyetinin, fikir ve heyecanının mahsulü idi. Hülâsa ona canlı bir faaliyet verecek olan bir kuvvet.

Oyun denilen şey çocukların hakikati ve ona tahammül etmeği öğrendikleri bir vasıta olur. Bu suretle büyüyen çocuk hayat ile karşı karşıya gelebilir.

Fakat Sabatay için böyle olmadı. Çünkü ne oyun oynamış, ne de alelâde bir işle meşgul olarak hayatla temas edebilmişti. Hayatın hakikati ile bu suretle temastan uzak olan Sabatay bilâkis kâinatın yaradılışındaki esrarı düşünmekle meşgul oluyor, bu suretle kendi kendine yalnız yaşayacağı hülyalı ve esrardan mürekkep bir âlemin içinde bulunuyordu .

"Kabal,, denilen esrarengizlik onun pek hoşuna gitmişti. Çünkü "Kabal,, ın ruhî, anahtarı şunda hülâsa edilebilir: Bir gün gelecek nizam ve intizamını kaybetmiş olan dünyayı düzeltmek için bir adam zuhur edecektir: Mesih!

Mesih ergeç gelecekti. Çünkü insanın esasen temiz olan ruhu bu âleme gelerek beden ve anasırın tesirile nasıl ilk akibetini kaybetmiş ise onu bu sukuttan kurtararak tekrar eski saffetini ona verebilmek için mutlaka bu "Mesih,, zuhur edecekti. İyilik ile fenalığın mücadelesinde "Mesih,, iyiliğin galebesini temin edecekti.

Ruhun ilk safiyyetini iade etmek için "Kabal,, m talimatı vardı. Onun için genç Sabatay da bu talimata göre hareket ederek kendi âleminde yaşıyordu. Fakat onun bu derunî ve kalbî âlemi ile hayatın hakikati arasında ne büyük bir fark var dı!.. Dünyanın hayatı ile onun kendi kendine yaşadığı âlem biribirine pek zıt şeylerdi .

Sabatay "Nefis,, denilen ve insanı fenalığa sevkeden kuvvet ile mücadele için ibadet yo luna koyuldu. Bütün bir hafta kâmilen oruç tuttuğu oluyor du. Şiddetli riyazet yaparak bu dünyaya ait heves ve hislerini öldürmeğe çalışıyordu.

Bunun neticesi olarak tabiatin fevkinde olan şeyler için kendisinde kuvvetli bir görüş hâsıl olmuştu. Gelecek vekayii keşfetmek ve kehanette bulunmak hassasını elde ediyordu. Bu sayede basit bir takım adamlar Sabatay'ın mucize gösterdiğine inanmağa başlamışlardı. Sabatay bu suretle yaşının genç olmasına rağmen etrafında kendisine karşı büyük bir emniyet ve itimat uyandırmağa muvaffak olmuştur. Bunu gören Sabatay'ın kendi nefsine olan itimadı da bir kat daha kuvvet bulmuş oluyordu. Kendi etrafında ve kendi zamanının adamlarına faik olduğu itikadı artık onda kat'î bir iman haline gelmiş oluyordu. Sabatay daha on sekiz yaşında idi!..

Cemaatinin ileri gelen reisleri bu genç delikanlıya en büyük bir mevkii vermeğe mecbur oldular: Sabatay "Haham,, rütbesine çıkarıldı.

Lâkin Sabatay'ın varmak istediği gaye için bu kâfi değildi. Herkes tarafından itimat ve hürmet görmesine rağmen bir gün gelip kendisini bırakıvereceklerini düşünen Sabatay kendisine son derece merbut ve her dediğini itiraz ve münakaşa kabul etmiyecek surette yapmağa hazır olacak bir taraftar zümresi toplamak istiyordu. Sabatay varmak istediği gayeyi ne herkese söyliyebilir, ne de anlatabilirdi. Fakat kendisine son derece sadık bir zümre temin ederse muvaffakıyetinden emin olacaktı. Başma geçtiği bu zümre ile açacağı yeni yolda ilerileyebilecekti.

Müşküllerini hallettirmek için kendisine müracaat edenlerin sayısı yoktu. İşte bunlar arasında kendini tamamile takip edebilecekleri seçmeğe başladı. Sabatay'ın bu intihapta dikkat ettiği mühim nokta şu idi: Kendi etrafına toplayacağı adamları seçerken dostluk, hususî ahbaplık gibi hislerden tamamile ayrılarak asıl gayeye hizmet edebileceklerinden emin olacağı adamları bulmak.

Dostluk, ahbaplık gibi münasebetler hakkında Sabatay pek başka türlü düşünüyordu. O, hiç bir zaman hiç kimsenin dostu olmmaıştır. Bütün hayatça onun insanlar hakkındaki telâkkisi şu olduğu anlaşılıyor: Bir insanın münasebette bulunacağı adamlar iki türlü: Ya kendisine müzaheret ve yardım edenler, yahut ta düşman olanlar.

Her taraftan hürmet gören Sabatay herkesin bu hürmet ve muhabbetine de ehemmiyet vermemiştir. O, iyi münasebette bulunacak dostlar, konuşacak arkadaşlar değil, kendisine tamamile merbut taraftarlar arıyordu.

Sabatay kendisine bu suretle merbut olanlara karşı samimi olmakla beraber onlar üzerinde hüküm ve nüfuzunu yürütmek için âmirane davranmağı hiç unutmayacak bir adamdı.

Sabatay riyazet ve perhiz yolunda devam ediyordu. Kendisine samimi taraftar olarak intihap ettiği adamlarada bunu öğreterek onları şiddetli perhiz ve riyazetle dünyevî hislerinden uzaklaştırmak istiyor, bunda da hepsine canlı bir misali bizzat kendi teşkil ediyordu. İbadet ve oruç ile meşgul olan Sabatay gayet güzel bir sesde malikti. Böyle bir sesle dinî tegannilerde bulunurken kendisini dinleyenlerin hassasi yeti bir kat daha artıyordu.

(Devamı var)

Son gün, havanın muhalefetine rağmen parlak oldu

(Başı 1 inci sahifede)

geçen seneye nisbetle daha müteka mil ve zengindir .

Resmi geçit

Saat 12 de Beyazıt meydanına gidilmiştir. Senenin en fena günü olmasına, karın kesafetine ve soğuğun şiddetine rağmen, Beyazıt meydanında ümit edilmedik bir kalabalık vardı. Resmigeçide iştirak edecek izciler ve mekteplilerin Darülfünun binasında toplanmışlar, Beyazıt meydanında da sanayi müesseseslerinin yaptırdıkları zarif timsaller dizilmiş bulunuyordu. Sanayi birliğinin, Bakırköy, yağ, Karamürsel, Radyom, Türk Milli şapka, Çavuş oğlu, Büyükada, Halil Sezai fabrikalarının timsallerile İş Bankasının kumbarası bilhassa calibi nazarı dikkatti. Hava çok soğuk olduğu için izcilerin ve mekteplilerin Taksim meydanına kadar yürüyüş yapmalarından sarfınazar edildi ve geçit resminin otomobillerle yapılması kararlaştı.

Geçit alayı

Geçit alayı çok muhteşem ve cidden şimdiye kadar görülmemiş bir halde tanzim edilmişti. En önde giden klovuz otobili Darülaceze bandosunu hamil iki otobüs, bunları da timsalleri havi otomobil ve kamyonlar takip ediyordu. Alay bu sıra ile ve hiç intizamını kaybetmeden Taksime kadar gitmiş, orada Cümhuriyet âbidesine çelenk konulmuştur.

Taksim meydanında

Alay Taksim meydanına geldiği zaman, timsaller sıra ile Cümhuriâbidesinin etrafına dizilerek durmuşlardır. Burada İktısat ve Tasarruf cemiyeti ile milli sanayi birliği tarafından âbideye birer çelenk konulmuş, müteakiben İstikiâl marşı çalınmış, daha sonra da Millî Sanayi birliği kâtibi umumisi Nazmi Nuri Bey tarafından şu nutuk söylenmiştir:

Nazmi Nuri Beyin nutku

Muhterem Efendiler.

Milletin ve vatanın en büyük halâskârı Ulu Gazimizin âbidesi önünde bu mes'ut günü tesit etmekle büyük Türk milleti en büyük hazı duymaktadır.

Görüyoruz ki bir taraftan kar ve tipi devam ederken diğer taraftan Türkün en büyük azmi havanın bu şiddetine rağmen millî tasarruf ve iktısat gününü çok parlak heyecanlarla tesit ediyor.

Ey Büyük Allah! karlarını ve yağmurlarını gönder. Bu aziz toprakları bir zamanlar bu karlara, bu yağmurlara göğüs gererek kurtaran duşmanlarını Akdenize gömen Türk milleti bu iktısat cenginde de aynı iman ile muvaffak olacaktır. Muvaffak olmaya azmetmiştir Ey Büyük Gazi senin kurtardığın vatanı gene sendeki aynı iman ile yaşatacağız.

Müsterih olunuz ey vata çocukları! Biz size istikbalin refahını temin etmeğe muvaffak olmuş bir nesil olarak yadedileceğiz.

Alay tekrar hareket ediyor

Bu merasimin icrasını müteakip alay tekrar eski sırasile hareket etmiş, Şişliye giderek oradan dönmüş, Maçka, Beşıktaş tarikile Bebeğe gitmiş, Bebekte alaya iştirak eden ve vazife alanlara Sanayi Birliği tarafından bir çay verilmiştir. Bundan sonra alay tekrar hareket etmiş ve Fatihe kadar gelerek orada dağılmıştır.

Doktorlar da toplandılar

Millî İktısat ve Tasarruf haftasının son günü münasebetile dün Türk ocağında doktorlar ve eczacılar bir içtima yapmışlardır. Bu içtimada üçüncü mıntaka Etibba odası reisi Dr. Tevfik Salim Paşa tarafından çok kıymetli bir konferans verilmiştir. Konferans münasebetile Türk eczayı tıbbiye müstahzarları da salonda yerli ilâçlarınızı teşhir ve reklâmlarını tevzi etmişlerdir. Tevfik Salim Paşa konferansında bilhassa demiştir ki:

— Bundan birkaç sene evvelisi paramızın kıymeti düşüyor, ve bunun üzerine hükümet bazı iktısadi tedbirlere tevessül ediyordu. Fakat konulan tedbirlerin kifayetsizliği görüldü ve yeni tedbirler meyanında contenjan usulü konuldu. Bizim de bu esaslı tedbirlere iştirakimiz mecburî oldu. Liste çıktığı zaman eczayı tıbbiyenin tahdide tabi tutulması yüzünden tabiatile ilâçların fiatı arttı. Bu vaziyet karşısında hükümet nezdinde yapılan teşebbüsler müsmir neticeler verdi. ve eczayı tıbbiye contenjan listeden çıkarıldı.

İlâçlarımızın hemen ekserisi dışarıdan gelmektedir. Bu yüzden de paramızın bir kısmı hârice gitmektedir. İktısattan maksat -bizde maalesef taammüme başlayan- parayı bir yere kapamak değil, bilâkis sermayenin sür'atle devrine çalışmaktır.

İlâç bir ihtiyaçtır. Hiç iktısat için ilâç kullanma denilemez. Biz Türk hekimleri fazlaca ilâç kullanıyoruz, halk ta buna alışmıştır. Gelen hasta ya bir reçete verilmezse doktor bana iyi bakmadı der ve bir daha gelmez. Bunun için hekimler bu iptilâdan bir az vazgeçmeli, lüzumsuz ilâç yazmamalıdırlar. Sonra yerli müstahzaratımızı tercih etmeliyiz, pamukları mız, maden sularımız, kuvvet ilâçlarımız, ve sair bu gibi müstahzeratımız Avrupa müstahzarlarına ihtiyaç bırakmayacak haldedir. Meselâ Avrupa pamuğu ile Adana pamuğu arasında fiatça mühim bir fark olmakla beraber nefasetçe hiç bir fark yoktur.

Burada satılan ecnebi maden suları ecnebilerin kullandıkları sofra sularıdır. Çünkü Avrupada bizde olduğu gibi nefis memba suları yoktur. Halbuki bizde Kısarna, Karahısar gibi nefis maden suları vardır. Bu sularımız dururken ecnebi maden suları yazmak günahtır.

Müstahzaratımıza gelince Avrupa müstahzarlarına namütenahi reklâm sayesinde avuç dolusu para veriyoruz. Bunların işe yarayanları pek azdır. Pek çoğunun hiç bir kıymeti yoktur. Bu müstahzeratı mümkün olduğu kadar az formüle etmelidirler. Şunu da söyleyelim ki eczacı arkadaşlarımız burada Avrupadakiler kadar, belki daha iyi müstahzarat yapmaya muvaffak olmuş bulunuyorlar. Hekimler ilâç yaparken bir az da ucuz şekle müracaat etmelidirler. Sonra Avrupaya lüzumsuz yere hasta göndermekten çekinmeli yiz. İsviçrede binlerce kişi oraya tedaviye giden veremlilerin parasından geçiniyorlar. Hülâsa:

Lüzumsuz yere ilâç yazmamalıyız. Ucuz ilâç yazmalıyız, Avrupa ilâçları yerine aynı tesirleri haiz kendi ilâçlarımızı kullanmak, halkın kesesini düşünmek ve kendi sanatoryomlarımızı korumak lâzımdır.,,

Maarif vekili B. in tasarrufa dair bir konferans verdi

ANKARA, 17 (A.A.) — Maarif Vekili Esat Bey yerli mal ve tasarruf haftası münasebetile bu akşam radyoda şu konferansı vermiştir:

Aziz Vatandaşlarım,

(Tasarruf ve yerli malı haftası) münasebetiyle muhterem huzurunuzda ben de bir kaç söz söylemek şerefiyle mübahi oluyorum. sözüme başlamadan evvel, iki seneden beri gayret ve dikkatle çalışan ve iktisadî millî ve vatanî vazifelerimizi vatandaşlarımıza senenin muayyen bir haftasında hergün ayrıca hatırlatmak suretiyle, metkep ve halk terbiyesi noktasından mekteplerimizin iktisadî terbiyedeki mesaisine de yardımı dokunan (Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyeti) ne teşekkürü bir vazife sayarım.

Muhterem Hanımfendiler, Beyfendiler, Cümhuriyet Hükûmetimizin iktisadiyatımızı korumak ve yükseltmek hususunda almış olduğu mühim tedbirlerin daha müessir ve daha müsmir olması ayni zamanda her vatandaşın, her ailenin ve her cemiyetin hususi ve resmi hayat ve faaliyetlerinde bu tedbirlere uyğun hareketlerine de bağlı olacağını hepimiz takdir ederiz. Vatandaşın ferdî ve içtimaî hiç bir fiil ve hareekti yoktur ki şahsını olduğu kadar mensup bulunduğu ve temsil ettiği millet ve memleketini de alâkadar etmesin. Buna binaen her vatandaşın her işte yalnız şahsını değil şahsından daha ziyade millet ve memleektinin ihtiyaç ve menfaatlerini düşünmesi ve onları temine çalışması millî ve vatanî bir vazifedir. İktisat yolunda olacak teşebbüs ve hareketlerimiz dahi böyledir. Bunda muvaffakiyet bu yollardaki müsbet işlere kuvvet vermek ve menfî tesirlere karşı koymakla elde edilir. İktisadiyatta müsbet işlere kuvvet verecek tedbir istihsal ve istihlâkte lüzumu kadar tasarruf olduğu gibi menfî tesirlere karşı koymak çaresi de her türlü israftan çekinmektir. Tasarruf ve israf denince hatıra ilk evvel gelen mal ve paradır. Maldan ve paradan tasarruf ve malı ve parayı israftan vikaye için birinci şart mevcudun hüsnü muhafazası ve hüsnü istimalidir.

Malın hüsnü muhafazası ve hüsnü istimali ondan uzun müddet istifade temin edecek tedbirlere ve çarelere riayetle kabildir. Paranın hüsnü muhafazası ve hüsnü istimali ise onun lüzumlu işlerde kullanılması, kullanılırken israftan korunması ve böylece tasarruf edileceğine hiç şüphe olmıyan her hangi bir mıktarın az da olsa, millî bankalarımızda ve malandırılması demektir. Lüzumundan fazla mal istihsal veya tedariki ve istihlâki malın olduğu kadar paranın da israfıdır. Biliriz ki ancak ihtiyaca yetecek derecede mevcut olan bir mal dan tasarruf olunamaz, fakat israftan tevekki edilebilir. Mevcut para ise hem tasarruf edilir, hem israftan tevekki olunur. Bu itibarla her birimiz idaremizi her şeyden evvel mevcudumuzla tatmin ve kâfi deyilse memleekt dahilinden ve bilhassa yerli mallarımızdan tedarik ve temin etmek mecburiyetindeyiz; Sanatkârlarımız ve tüccarlarımız dahi satışa çıkaracakları her cins ve nevi eşya ve levazımı tedarik ve temin hususunda gene bu tarzda hareekt ve ancak dahilde yetişmiyen, bulunmıyan, ve yapılamıyanlardan en mübrem olanları için harice müracaat zaruretindedirler. Bu ferdî ve içtimaî teyakkuz ve teşebbüslerimiz sayesinde istihsal ve istihlâkte tasarruf etmek ve israfa karşı koymak imkânını bulabiliriz.

Bu arada arza şayandır ki israftan kaçınmak ve tasarrufa çalışmak emeliyle hareket eden ve bu suretle evinin idaresini, ailesinin maişetini temine oğraşan her hangi bir vatandaşın hile ve ihtikâr gibi muamelâta maruz kalması yahut memleket ihtiyaçlarına karşı milletin kendi bütçesi demek olan devletin hazinesini telâfi edilemez zararlara sokacak kaçakçılık gibi teşebbüsata müsadif olması pek elimdir. İşte iş tihsal, tedarik ve satışta hile , ihtikâr ve kaçakçılık iktisadiyatımıza menfi tesir yapan işlerdendir. Bu teşebbüs ve hareketler vatandaş için, millet ve memleket için aleyhimize, zararımıza kurulmuş bir israf tuzağıdır. Satışta hile ve ihtikâr doğrudan doğruya alıcı vatandaşın kesesi ve dolayisiyle devletin, miletin hazinesi aleyhinedir. Kaçakçılığa gelince, bu defa devletin, milletin hazinesi ve dolayısiyle ge ne vatandaşın kesesi aleyhinedir. Millet ve memleketine muhabbet ve merbutiyeti şüphesiz bulunan vatandaşlar arasında ticarî ahlâka ehemmiyet ve kıymet vermeyen, hakka ve halka hürmet ve riayet etmiyenlerin bulunabileceğine aslâ ihtimal vermemekle beraber düşüncesi az fakat hırsı çok bazı kimselerin bu kabil teşebbüslerine şahit olunduğu zaman her vatandaşın bunlarla alış verişten kaçınması ve bu gibilere karşı müessir tedbirler almış bulunan hükûmeti derhal haberdar etmesi de gene millî ve vatanî bir vazifedir. Bunlardan başka tasarrufa riayeti ve israfa karşı hareketi yalnız malda ve parada arayacak deyiliz. Mal ve para gibi zamanımızı, emeğimizi ve sihhatimizi de düşünmek, korumak ve israf etmemek mecburiyetindeyiz, Herkesin zamanını, emeğini, şahsına ve millet ve memleektine fayda verecek işlere hasretmesi ve bunun için fikren ve bedenen daima sağlam ve kuvvetli kalması da lâzımdır. Bu kabiliyet ayni zamanda malın ve paranın da tasarrufuna ve israftan vikâyesine hizmet eder.

Hülâsa Güzel fikirlerin güzel sözlerin yalnız nazari kalmayup his haline, fiil haline inkılâp etmesi ve maddi hayatta bunların ameli netice lerinden istifade olunması iktiza eyler. Bu sebeple şahsa ve millet ve memlekete fayda verecek olan güzel fikirleri ,güzel sözleri tatbikat sahasına çıkarmak için evvelâ biz, analar babalar kendimiz şahsen yapmak, aile etrafımıza yaptırmak ve muhitimize de ikaz ve tenvir suretiyle, müessir olmak mevkiindeyiz. Bu sayede masraflarımızı gelirimize uydurarak, israftan kaçınarak, tasarrufa çalışarak ihtiyaçlarımızı faydalı bir surette tanzim ve hükûmetimizin iktisadî tedbirlerine de yardım etmiş oluruz.

Muhterem vatandaşlarım, Türk milletinin ve Türkiye Cümhuriyetinin gittiği yol ümitlerle dolu sağlam bir inkişaf ve teali yoludur. Medeni kabiliyeti pek yüksek olan milletimiz tasarruf ve iktisat işlerinde de memleketin selâmeti için uhtesine düşen vazifeleri her zaman büyük bir meharet ve muvaffakiyetle başaracağına hiç şüphe yoktur. Cümhuriyetimizin feyizlerinden kuvvet alan büyük milletimize bu işlerde de muvaffakiyet her halde mükaddet ve müemmendir. Bütün muhterem vatandaşlarımıza ve aziz vatanımıza refah ve selâmetler dilerim."

Trabzon'da tasarruf haftası

TRABZON, 18 (A.A.) — Millî İktısat ve Tasarruf cemiyeti bu gün belediye önünde bir ihtifal tertip etmiştir. Bütün mekteplilerin iştirak ettiği bu ihtifalde kalabalık bir halk kütlesine hitaben nutuklar irat edilmiştir ve Millî İktısat ve Tasarrufu telkin eden levhalar taşıyan bütün mekteplileri şehri dolaşmış ve C. H. F. teşkilâtı tasarruf haftasile muhiti alâkadar edici tertibat almıştır. Bu akşam fırka salonunda halka bir konser verilmiştir.

Samsunda bayram

SAMSUN, 17 (Hususi) — Tasarruf haftası münasebetile Samsunda ilk defa olarak çok parlak bir yerli malları sergisi açılmıştır. Dr. Hakkı Rüştü Beyin hitabesinden sonra Halk fırkası idare reisi Şerafettin Bey tarafından serginin açılması fırka kumandanma tevdi olunmuştur. Ve İsmet Paşanın nutku radyodan dinlenerek alkışlanmıştır. Gazi kütüphanesinde açılan bu güzel sergiyi ilk günde 5000 kişi ziyaret eylemiştir. Sergi komiseri Şefik Bey sergi hakkında ziyaretçilere konferanslar vermektedir. Şimdiye kadar ecnebiden başkasının yapamıyacağını zanneden ziyaretçiler yerli mallarımızı görerek hayretler içinde kalmışlar ve dahili mamûlâtımıza karşı büyük bir rağbet göstermişlerdir.

Tüccarlarımız yerli mallarımızdan siparişler vermeğe başlamışlardır. Sergiyi ziyaret eden mektep talebeleri bundan sonra yerli mallarından başkasını kullanmıyacaklarına ant içmişlerdir.

R. K.

Zonguldakta bayram

ZONGULDAK, 18 (Hususi) — Tasarruf ve yerli malı haftası münasebetile birinci gün bütün çarşı bayraklarla donatılmış ve öğleden sonra ellerinde lâvhalar bulunan bilumum mekteplilerin iştirakile şehir de muazzam resmi geçitler yapılmış ve gece şehir sinemasında kalabalık münevverler huzurunda konferanslar verilmiş, hasbihaller ve yeni kararname dolayısile tezahürat yapılmıştır. Çarşanba gecesi sinema binasında halka mahsus tertip edilen müsamere Zonguldakta emsali görülmemiş bir şekilde parlak ve muvaffakıyetli olmuştur.

Müsamereye binden fazla kadın erkek halk iştirak etmiştir. Bütün hafta zarfında mağazalar camekânlarında yerli malı teşhir eylemişler dir. Bu hafta zarfında mekteplerin alâka ve faaliyeti bilhassa şükranla kaydedilmek lâzımdır.

M. Ferit

Yılbaşı Hediyeleri

Bazı şirketlerin yılbaşı hediyeleri gümrükte kaldı

Memleketimizdeki ecnebî şirketleri senebaşı münasebetile müşterilerine cep defteri, takvim gibi hediyeler verirler. Bu hediyelerin ekserisi Avrupadan gelir.

Bu eşyanın ekserisi, kontenjan listesinde olmadığı için gümrükte kalmıştır. Ecnebî şirketleri, bu eşya için harice para gitmediğinden bahsederek bunların gümrükten çıkarılmasını istiyorlar. Ticaret odası bu müracaatı haklı bulmuş ve iktısat vekâletine bildirmiştir.

Halk evinde Konferanslar

Senebaşından itibaren Halk evinde konferanslara başlanacaktır. Halkevi müdüriyeti konferansların programlarını hazırlamakla meşguldür. Verilecek konferanslar ikiye ayrılacaktır.

Bir kısmı ilmî olacak, diğer kısmı herkesi alâkadar edecek ve halkın anlıya bileceği mevzulardan intihap edilecektir.

Gelecek haftadan itibaren halkevinde ecnebilere mahsus türkçe derslere de başlanacaktır. Bu dersler ikiye ayrılmıştır.

Birinci kursta hiç türkçe bilmiyen ecnebiler okuyacaktır.

İkinci kurs türkçe bilenlere mahsustur.

Dişçi mektebindeki Bulgar talebe ikinci kursa kaydolunmuştur.

Birinci kurs için de müracaatlar vardır. Müracaatların ekserisini İtalyanlar teşkil ediyor.

Küçük Haberler

* Ahırkapıdaki sığlık şamandırası geçenlerde havanın muhalefetinden kopmuştu. Liman idaresi şamandırayı tamir ederek yerine koymuştur.

* Halk fırkası kaza kongresi devam ediyor. Eminönü kazasının kongresi perşembe günü toplanacaktır.

* Halk bilgisi derneği Anadoluda topladığı halk şarkılarını plâk halinde piyasaya çıkaracaktır. Bu plâkların hasılatı tamamile derneğe ait olacaktır.

Yeni tütün mübayaatı

Tütün inhisarı yeni sene mübayaatına başlamak üzere hazırlıklar yapmaktadır. Yakında her yerde şubeler vasıtasile tütün alınacağı haber verilmektedir.

Tayyareci kadın Bağdattan hareket etti

BASRA, 18 (A.A.) — Almanka dnı tayyarecilerinin en meşhurlarından olan Frolaym Peinhorn dün uzak şarka gitmek üzere Bağdadı terketmiştir. Mumaileyha İstanbul - Bağdat - Hindistan tarikile şarki Fe lemenk Hindistanına gitmek maksadile 4 kânunuevvel tarihinde Berlinden hareket etmişti.

İtalyan profesörleri yemin ediyorlar

ROMA, 18 (A.A.) — İtalya hükûmeti, hali hazırda bütün İtalya darülfünunlarındaki müderrisleri yemin vermek üzere davet etmiştir. Elyevm birer sebeple İtalya haricinde bulunan , fakat avdetlerinde yemin edecek olan 81 müderristen gayri diğer on bir profesör yemin vermekten imtina eylemişlerdir.

Bugün akşam saat 21,30 da

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

DOKTOR İHSAN

Komedi 3 perde

Yazan : Fodor Lâszlo.

Tercüme eden : Hazım ve N. Kemal.

Tenzilâtlı halk gecesi.

Yakında: ONLAR ERMİŞ MURADINA.

Altı yaşından aşağı olan çocuklar tiyatroya kabul edilemezler.

Fransız Tiyatorsunda RASİT RIZA VE ARKADAŞLARI

Bu akşam

Bir Donanma Gecesi

Vodvil 3 perde

Nakleden: Reşat Nuri Bey.

Yarın akşam

Acemi Çaylaklar

Fiatlar 40,75,100, 150.Localar 400,500

OKSİMANTOL

ÖKSÜRÜK VE BOĞAZ HASTALIKLARINA KARŞI

Dr. İHSAN SAMİ

ÖKSÜRÜK SURUBU

Öksürük ve nefes darlığı için pek tesirli ilâçtır. Divanyolu Sultan Mahmut türbesi No. 189.

Her eczanede bulunur.

ÇİKOLAT CEMİL

ŞEKERCİ

HAFIZ MUSTAFA VE MAHTUMU

Bahçekapı Hamidiye caddesi 90

Meşhuru alem muganniye

ELVİRA de Hidalgo

şehrimize muvaselet etmiş ve önümüzdeki Pazartesi akşamı saat 21.30 te Fransız Tiyatrosunda yeğane bir konser verecektir Program Tiyatro Gişesine talik edilmiş ve kişeler bilet satışma devam etmektedir.

ASRÎ LİSANLAR

BERLİTZ

MEKTEBİNDE ÖĞRENİNİZ

BERLİTZ usulünü tedris eden DÜNYADA MEVCUT 450 MEKTEP

Bu usulün mükemmeliyetini gösterir.

Türkçe, Fransızça, İngilizçe, Almanca, İtalyanca İspanyolca v. s. lisanlarda

HUSUSÎ VE UMUMÎ DERSLER

TECRÜBE DERSİ MECCANENDİR

ANKARA: MERKEZ HAN, Hacı Bayram caddesi.

İSTANBUL: Beyoğlu 375, İstiklâl caddesi .

Elektrik Buyotu

İşte faideli ve ucuz bir hediye parasını 6 ayda ödersiniz

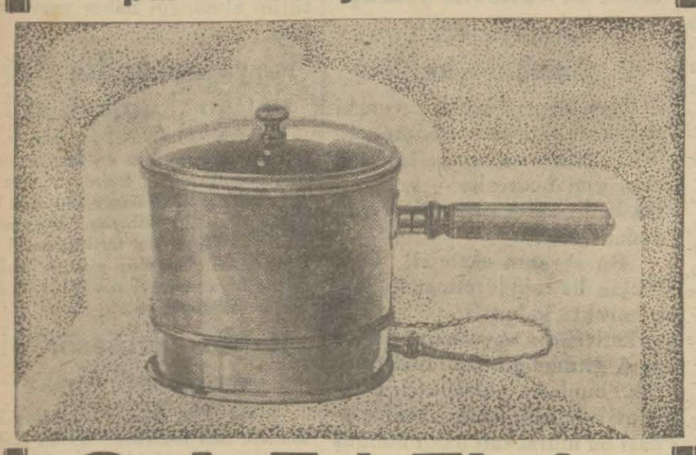

SATIE'nin

Beyoğlu, Beyazıt, Kadıköy, Üsküdar ve Büyükada mağazalarında satılır.

Ankara'da

TAŞ HAN PALAS Oteli

Taş Han Büyük Gazi heykeli karşısında Ankaranın en rahat ve elverişli otelidir. Kalorifer, banyo, elektrik ve her türlü konforu havi, servisleri seri ve muntazamdır. Yeni sahibi: Sabık Merkez kıraathanesi ve Azmi Millî Ticarethanesi sahiplerinden İbrahim Tevfik.

Darülfünun eczacı ve Dişçi Mektepleri müdiriyetinden:

Mektebimiz Baş asistanlarından Diş tabibi Orhan Abdullah Bey tarafından 20-12-931 pazar günü saat 16 da Darülfünun Konferans salonunda "Stabiloccluseur" hakkında projeksionlu bir konferans verilecektir.. Herkes gelebilir.(4473)

Gümüşane Nafia Başmühendisliğinden:

Gümüşane Vilâyeti dahilinde ve Trabzon-Erzurum yolunun Köprübaşı ile Zigana mevkii arasında iki, Kelkit-Erzincan yolunda birki cem'an üç adet 12 tonluk Ruslardan metrûk silindirlerin tamiri (6750) lira bedeli ile 1-12-931 tarihinden itibaren 21 gün müddetle münakasaya konulmuştur. Tenzilât yapmak ve fazla tafsilât almak istiyenlerin Gümüşane Nafia Başmühendisliğine müracaatları ilân olunur.(4476).

Devlet Demiryolları idaresi ilanları

Haydarpaşa Limanı eşya tahmil ve tahliyesinin kapalı zarfla münakasası 4 ikinci Kânun 932 pazartesi günü saat 15 te İdare Merkezinde yapılacaktır. Tafsilât Ankara ve Haydarpaşada İdare veznelerinde ikişer liraya satılmakta olan şartnamelerde yazılıdır. (4409).

10000 M 3 oksijen münakasası 5-1-932 tarihinde saat 15 te Ankara'da umumî müdürlük merkezinde icra edilecektir. Fazla malûmat Haydarpaşa ve Ankara'da Umumî Müdürlük veznelerinde ikişer liraya satılmakta olan şartnamelerde yazılıdır. (4408)

Devlet, İzmir ve Şark hatlarında bulunan 79 hurda makina ve 78 hurda vagondan kırdırılmak suretile çıkarılacak demirler le Derince ve Eskişehirde bulunan takriben 1300-1600 ton hurda demirin kapalı zarfla müzayedesi 16 ikinci Kânun 1932 Cumartesi günü saat 15 te Ankarada İdare Merkezinde yapılacaktır. Tafsilât Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde ikişer liraya satılan şartnamelerde yazılıdır. (4418)

İdaremiz için imal ettirilecek 2 adet sandalın pazarlığı 21-12-931 tarihine müsadif pazartesi günü saat 11,30 da icra kılmacağından taliplerin şeraiti görmek üzere her gün saat dokuzdan on yediye kadar Haydarpaşa mağazasına müracaatları ilân olunur. (4457).

Nafıa Vekâletinden:

40 Makas takımı için muktazi 1560 adet meşe travers kapalı zarfla münakasaya konulmuştur.

Münakasa 28-12-931 tarihinde pazartesi günü saat 15 te Ankarada Nafıa Vekâleti binasında yapılacaktır. Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını ayni günde saat 14 buçuğa kadar münakasa komisyonu riyasetine vermeleri lâzımdır. Taliplerin Ticaret odalarında mukayyet bulunmaları şarttır. Taliplerin münakasa şartnamelerini iki lira mukabilinde Ankarada Nafıa Vekâleti İnşaat dairesinden, İstanbulda Haydarpaşa Liman İşleri Müdürlüğünden tedarik edebilirler. (4280)

Tütün inhisarı Umumî Müdürlüğünden:

Samsun Fabrikamızdan Tokat ve Sivas havalisine gönderilecek mamulât ve levazım nakliyatına ait ihalei evveliyenin mahalline 1 Kânunusani 1932 tarihinde icra olunacaktır. Taliplerin mezkûr Fabrika Müdiriyetine müracaatları icabeder. (4451)

Beş Hasta Var!

Etem İzzet

"Yakılacak Kitap!„ ibdakârının bu yeni romanı pek yakında kitap halinde neşrediliyor. "Beş Hasta Var!„ Türk edebiyatının ve romancılığının en kuvvetli eseridir

"Beş Hasta Var!„ ı şimdiden kitapçınıza sipariş ediniz. Tevzi merkezi SUHULET kütüphanesidir.

"Yakılacak Kitap!„ ta üçüncü defa olarak yakında yeni harflerle neşredilecektir.

Her akşam 21 Kânunuevvele kadar Eduardo Bianco Arjantine orkestrası Rouff'da Telefon: B.O. 977

Tasarruf haftası sizin için bir başlangıç olsun:

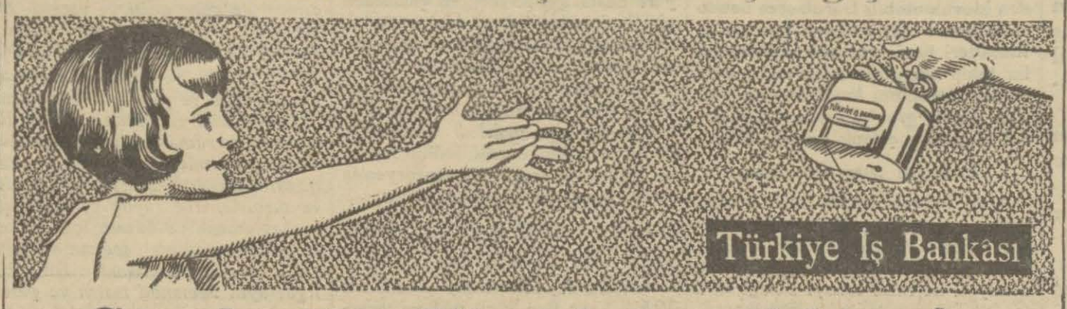

Siz de Bir Kumbara Alınız!..

Resmî İlânlar Türk Lt. Şirketi

Türkiyede her lisanda intişar eden bütün gazeteler için bilûmum resmî daireler ilânlarını kabul eder

Adres : Ankara caddesi Kahraman zade hanı 3 üncü kat
Telgraf adresi: Resmilân - Telefon: 20960 Posta kutusu Ist. 753

Füsun Hanımefendinin

No. 17167

Yabandan geldim yabandan

Şarkısı COLUMBIA Plâklarında çıkmıştır.

Tekirdağ Vilâyeti Daimî Encümeninden:

Tekirdağ Malkara yolunun 54+400 ve 56+820 kilometroları arasında 2175 metro tulindeki kısmın (16,534) lira 34 kuruş bedeli keşifli tamiratı esasiyesi 21 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

1 — Keşifname, şartname ve sair evrâkı müteferriasını görmek isteyenler Vilâyet Encümen kalemine müracaat edeceklerdir.

2 — İhalei katiye 29-12-931 salı günü saat on beşte Daimî Encümence icra kılmacaktır.

3 — Münakasaya iştirak edecekler 661 numaralı münakasa ve ihale kanununun onuncu maddesindeki izahat dairesinde tanzim edecekleri teklif mektuplarına teklifatın % yedi buçuğu nisbetinde teminatı muvakkate akçesine ait vesaikle Vilâyet Nafia Baş Mühendisliğinden musaddak ehliyet vesikası ve istihdam olunacak Fen memurunun leyakati fenniye vesikalarını lef etmeleri ve saati ihaleden evvel Makamı Vilâyete vermeleri lâzımdır.

4 — Ehliyet vesikası kaydettirmek için münakasa şerait umumiyesinin birinci ve ikinci maddesinde yazılı vesaikin yevmü ihaleden sekiz gün evvel Vilâyet Baş Mühendisliğine tevdii icap eder.

5 — Müteahhidin Fen memuru iş hususunda Müteahhit derecesinde mes'ul olacağından teklifnameyi ve mukavelenameyi Müteahhitle birlikte imza edecektir. (4411).

Nafia Vekâletinden

1000 adet ahşap telgraf direği kapalı zarfla münakasaya konulmuştur. Münakasa 2-1-932 tarihinde cumartesi günü saat 15 te Ankarada Nafia Vekâleti binasında yapılacaktır. Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını aynı günde saat 14 buçuğa kadar münakasa komisyonu riyasetine vermeleri lâzımdır. Taliplerin Ticaret odalarında mukayyet bulunmaları şarttır. Taliplerin münakasa şartnamelerini bir lira mukabilinde Ankarada Nafia Vekâleti İnşaat Dairesinden, İstanbulda Haydarpaşa Liman İşleri Müdürlüğünden tedarik edebilirler (4346)

3 üncü Kolordu ilânları

K. O. yiyecek ambarında istihdam edilmek üzere iki ham mala ihtiyaç vardır. Taliplerin 19-12-931 tarih cumartesi günü saat 15 te K. O. yoklama komisyonuna müracaatları. (639) (4404)

***

Çatalca Müstahkem mevkiin ihtiyacı olan kuru üzüm aleni münakasa ile satın alınacaktır. İhalesi 19-12-931 tarih cumartesi günü saat 15 de Komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirâk edeceklerin de vakti muayyende Komisyonumuza müracaatları. (612) 4163)

Askerî fabrikalar ilânları

28 KALEM RESİM MALZEMESİ

Yukarıdaki malzeme alenî münakasa ile 13-1-932 de saat on dörtte ihalesi yapılacaktır. Taliplerin şartname için her gün ve münakasaya girmek için de o gün teminat (Teklifat) ile müracaatı. (4363)

MAMA

Dr. Hakkı Şinasi

Yavrunuzun en sıhhî gıdasıdır.

Doktor

Rusçuklu Hakkı

Beyoğlu, İstiklâl caddesi Büyük Parmak kapu, Afrika hanına bitişik Apartıman No 21.— Tel: Beyoğlu 2797. Saat: 14-18.

Zaıyeci umumiye, iştehasızlık ve kuvvetsızlık halatında büyük faide ve tesiri görülen

FOSFATLI ŞARK MALT HULÂSASI

kullanınız. Her eczanede satılır.

Jandarma Satınalma Komisyonu Riyasetinden:

Jandarma için (3800) - (3900) takım kışlık elbise ile o miktar şapka ve tozluk imaliyesi kapalı zarfla münakasaya çıkarılmıştır. Münakasa 24 Birinci Kânun 931 Perşembe günüdür. Taliplerin şartnameyi ve nümunelerini görmek üzere her gün ve münakasaya iştirâk için teminat ve teklif mektuplarile yevmi mezkûrda saat on beşten on altıya kadar Gedikpaşadaki Komisyonumuza müracaatları. (4233)

Haydarpaşa Emrazı istilâiye Hastanesi baştabipliğinden:

Alenî münakasa suretile aşağıda cinsi ve miktarı yazılı levazım ayrı, ayrı satın alınacaktır. Münakasa günü 2 Kânunusani 932 cumartesidir. Talipler şartnameyi almak üzere her gün Hastane İdare memurluğuna ve münakasaya girmek için mezkûr günde saat on dörtte Galatada İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezinde müteşekkil komisyona müracaatları ilân olunur. (4311).

1000	Metre	Amerikan bezi
500	„	Patiska
500	„	Pijamalık
100	Adet	Havlu
50	„	Battaniye

Istanbul Evkaf Müdürlüğünden

Cinsi	*Miktarı* Adet	
Muşamba	300	metro murabbaı
Kaba hasır	1500	
Çalı süpürge sapı	700	
Hasır süpürge sapı	700	

Cevamii şerife için lüzumu olan balâda muharrer dört kalem levazımın icra edilen münakasasında talip zuhur etmediğinden Kânunuevvelin yirmi ikinci salı günü saat on dörtte pazarlıkla ihalesi icra edileceğinden talip olanların şeraiti anlamak üzere her gün Levazım idaresine ve ihale günü de idare encümenine müracaatları. (4452)

Nafıa vekâletinden:

1000 ton katranyağı pazarlık suretile mübayaa edilecektir.

Pazarlık 31-12-931 tarihinde perşembe günü saat on beşte Ankarada Nafia Vekâleti müsteşarlık makamında yapılacaktır. Pazarlığa iştirak edeceklerin dört bin beş yüz liralık teminatı muvakkate ve Ticaret odası vesikasile birlikte ayni gün ve saatte komisyonda bulunmaları lâzımdır. Talipler, şartnameleri iki lira mukabilinde Ankarada Nafia Vekâleti İnşaat dairesinden; İstanbulda Liman İşleri Müdürlüğünden tedarik edebilirler. (4454).

SEYRİSEFAİN

Merkez acenta: Galata Köprü başı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdarzade han 2. 3740.

PİRE - İSKENDERİYE POSTASI

(İZMİR) 22 Kânunevvel Salı 10 da Galata rıhtımından kalkar.

SADIK ZADE Biraderler vapurları

Karadeniz Postası

Sakarya

vapuru 20 Kânunevvel

Pazar

akşam saat 17 de Sirkeci rıhtımından hareketle (Zonguldak, İnebolu Ayancık, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, ve Rize) ye azimet ve ayni iskelelerle Görele ve Ünye'ye uğrayarak avdet edecektir. Fazla tafsilât için Sirkeci Meymenet hanı altında acenteliğine müracaat. Tel. 22134.

Dr. A. KUTIEL

Cilt ve zührevî hastalıklar tedavihanesi. Karaköy, büyük mahallebici yanında 34.

ÜSKÜDAR - KADIKÖY SU ŞİRKETİ

Tahvilât hâmillerine ilân:

Nisabı arâm ademi husulü dolayısile Heyeti Umumiye 12 Birinci Kânun 1931 de toplanamadığından, işbu Heyeti Umumiye içtimamın, evvelce tespit edilen ve zirde münderiç rüznamenin müzakeresi zımnında, saat 11 de Şirketin Kadıköyünde, Moda caddesinde kâin merkezinde toplanmak üzre, 6 ikinci Kânun 1932 tarihine talik edildiği tahvilât hâmillerine ilân olunur:

RÜZNAME:

Aşağıdaki maddelere müteallik Meclisi idarenin izahnamesi ve Şirketin teklifleri:,

1 — Tahvilâtın tediye tarzı ve bilhassa amortisman müddetinin temdidi ve şeraitinin tadili,

2 — Vadesi hulûl etmiş kupon, yahut faizler hakkındaki her türlü mütalebattan sarfınazar.

3 — Mevcut tahvilâtın haiz olduğu hukukun fevkinde bir takım hukuku haiz yeni tahviller ihracı memnuiyetinin ref'i, .

Tahvilât hâmilleri Heyeti Umumiyede hazır bulunabilmek için ellerindeki tahvilâtı içtima için tayin olunan tarihden bir hafta evel, yani nihayet 30 Birinci Kânun 1931 tarihinde aşağıda isimleri münderiç bankalara tevdie mecburdurlar:

Galatada Memaliki Şarkiye Fransız Bankası (Türkiye)

Paris'te Banque Française des Pays d'Orient (Fransa).

Brüksel'de Societe Generale de Belgique. (Belçika)

Meclisi İdare

MİLLİYET MATBAASI